Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 220. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 16, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 16-го ЛИСТОПАДА 1996 р. Ч. 220. РІК CIII.

Створено Міністерство Інформації

Київ. — Намагаючись вдосконалити управління інформаційною системою України, Президент Леонід Кучма своїм указом створив Міністерство Інформації, повідомила 14-го листопада УНІАР, покликаючись на українське телебачення.

Згідно з інформацією, міністерство створено на базі вже колишнього Міністерства у Справах Преси та Інформації, „з метою подальшого вдосконалення системи інформування громадян щодо політичних, соціально-економічних та інших суспільно-вагомих процесів в Україні, більш ефективного використання з цією метою державних засобів масової інформації".

Цим самим указом створено Державне Інформаційне Агентство України (ДІНАУ) на базі Українського Національно-Інформаційного Агентства при Кабінеті Міністрів. ДІНАУ, а також Державний комітет телебачення і радіомовлення підпорядковано Міністерству Інформації. Голову Державного комітету телебачення і радіомовлення Зиновія Кулика призначено міністром інформації.

ЗВІЛЬНЯТЬ П'ЯТУ ЧАСТИНУ УРЯДОВЦІВ

Київ. — Президент Леонід Кучма сказав на зустрічі з кандидатами на голів районних державних адміністрацій Кіровоградщини, що незабаром буде звільнено 20 відс. управлінського апарату держави, повідомила 13-го листопада УНІАР.

Л. Кучма пояснив, що у цей спосіб він має намір підвищити трудову дисципліну серед усіх працівників України. За його словами, тільки 30 відс. працюючого населення виконує свою працю добросовісно і виправлення ситуації повинно початися саме з керівників.

Голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник сказав перед тим на пресконференції, що зміни заторкнуть і його установу.

Нагадавши присутнім про те, що адміністрації в районах отримали поважні важелі влади для здійснення своїх уповноважень, Л. Кучма наголосив, що основним пріоритетом їхньої діяльности мають стати люди і економіка міст та селищ регіону.

Плянують реконструкцію центральної частини Києва

Київ. — Через 3-5 років центральна вулиця української столиці — Хрещатик — ще більше набуде европейського вигляду, оскільки на ній побудують ряд нових готелів, торговельних центрів і підземних автостоянок, повідомила 15-го листопада УНІАР, покликаючись на учасників засідання, присвяченого реконструкції міста.

„Хочемо, щоб наше місто стало европейським", — сказав день перед тим на „круглому столі" головний архітект Києва Сергій Бабушкін. — Для цього необхідно вже тепер будувати готелі, бюра, торговельні центри".

„Круглий стіл" під назвою „Перспективи та шляхи реконструкції центральної частини міста Києва. Басарабський квартал" пройшов у Київській міській державній адміністрації. До уваги журналістів були представлені макети майбутніх будівель.

Учасники засідання наголошували на тому, що з огляду на не досить стабільну економіку в Україні для здійснення реконструкції потрібно включати інвесторів. На допомогу українським архітектам вже прийшла південно-корейська фірма „Деу-корпорейшен", з якою ведуться переговори щодо обсягу інвестицій.

„З економічної точки зору, ми не маємо великого вибору інвесторів, а „Деу-корпорейшен" входить з нами у співробітництво зі своїми фондами", — сказав С. Бабушкін. Однак майбутній зовнішній вигляд міста, за словами учасників „круглого стола", визначатимуть лише українські архітектори.

Американський авангард прибув до Руанди

Ґома, Заїр. — До Кіґалі столиці Руанди прибув 43-членний передовий загін американських військовиків, якого завданням є оцінити існуючу ситуацію та накреслити прелімінарні пляни для праці міжнародного військового контингенту в рятуванні сотень тисяч руандських втікачів, що опинилися у пастці воєнної зони у східному Заїрі.

Тим часом у Заїрі в околицях Ґоми дальше розриваються стрілянна та збільшують невепність населення про їхню майбутність, а крім того нагадують про небезпеку, в якій можуть опинитися американські вояки. Країна, у якій немає керівництва і де панує хаос та міжплемінна ворожнеча не є безпечною зоною навіть для гуманітарної допомоги. Крім того, немає жодних підтверджених відомостей про те де, в якому стані та скільки втікачів потребують тієї допомоги.

Повстанці, які тепер є панами ситуації в Ґома не дозволяють репортерам залишити місто, а працівників допомогових організацій евакуювано ще тому два тижні, як тільки поновилися збройні сутички. Поодинокі втікачі, котрі добоються до Руанди тільки стверджують, що сотні таких, як вони, що намагаються добитися до Руанди, вмирають з пошестей, голоду та браку питної води в дорозі. Точних інформацій годі засягнути також від будь-кого із воюючих фракцій, бо їх надто багато, а конкуренція за владу не допускає до будь-яких переговорів.

У такій скомплікованій ситуації американському авангардові доводиться працювати та створити на стільки безпечну ситуацію, щоб могли прибути міжнародні охоронці, а з ними працівники добровільних організацій та Організації Об'єднаних Націй та подати потребуючим конечну допомогу.

Перемогли українки

Київ.— З міжнародного фестивалю шахістів повернулася юна українка Ганна Зозуля, яка спільно з Танг Гоан із В'єтнаму, здобула перше місце у віковій категорії до 16 років.

Фестиваль відбувся на острові Майорка, Балеарські острови, який називають „фабрикою шахових геніїв". У фестивалі взяли участь 715 юних шахістів із 81 країни. Він відбувся в отелі Кала Гальдана. Це вже 12-ий фестиваль, проведений на Майорці.

Ганна Зозуля і Танг Гоан здобули по 8.5 очок із 10 можливих.

З перемогою повернулися з Японії українські змагуни самооборони — САМБО. Самбістки привезли зі світового чемпіонату в Токіо дві золоті, дві срібні і три бронзові нагороди. Найсильнішими у ваговій категорії 80 кілограмів виявилися киянка Світлана Лисянська і львів'янка Тетяна Беляєва. Збірна дружина України виявилася на другому місці, поступившись російській. Третє місце дісталося збірній дружині Грузії. У змаганнях взяли участь дружини із 25-ох країн.

Великий успіх пророкують і 14-річній киянці Діяні Ковальчук, яка наприкінці вересня перемогла в міжнародному конкурсі "Еліт модел лук", отримала котракт на 150,000 дол. і вирушила до Парижу на запрошення відомого дизайнера Джіанфранко Ферре. Він вважає Діяну найціннішим подарунком долі, вірить, що вона стане перлиною в першій колекції його власного Дому в Міляні. Модельєр завершив свою кар'єру в Домі "Крістіян Діор" і віднині працює над власною товарною маркою. Він клопочеться, щоб Діяні Ковальчук, в обхід існуючих правил, дозволили виходити на подіум уже тепер, коли їй ще немає 16 років.

Агенти конкурсу засвідчують, що в Парижі розпочався справжній ажіотаж навколо 14-річної киянки. Журнал "Фото" опублікував великий репортаж про неї з портретом на обкладинці. Її вже знімали для журналу "Ель топ модел" і невдовзі зніматимуть для американського журналу "Марі Клер". Діяну представлятиме найбільшим косметичним фірмам, серед яких "Ль'Ореаль" і "Сальвадор Далі".

В переговори з Чорноморської фльоти включилися парляментаристи

Київ (УНІАР).— Тут у середу, 13-го листопада, депутат Верховної Ради України від комуністичної фракції, член парляментарної Комісії у зв'язках із країнами СНД Євген Мармазов повідомив, що 12—13-го листопада відбулася зустріч представників комуністичних парляментарних фракцій України і Росії. Вони вирішили втрутитися у переговорний процес з приводу Чорноморської фльоти з метою якнайшвидшого вирішення цих проблем.

Сторони домовилися про створення спільної групи для вивчення нерозв'язаних питань, а російські представники пообіцяли, що фракція комуністів Державної думи докладе всіх зусиль для зняття з розгляду в Раді федерації закону про заборону поділу Чорноморської фльоти до остаточного вирішення всіх проблем.

На 21-го листопада в Москві плянується спільне засідання українських і російських парляментаристів під умовною назвою "Шлях до укладення двостороннього договору пролягає через вирішення проблеми Криму і Севастополя". Про це повідомив у Москві на засіданні Державної думи її голова Геннадій Селезньов, посилаючись на домовлення з головою українського парляменту О.Морозом.

Водночас низка російських депутатів продовжує форсувати процес ухвалення підготовленої трьома парляментарними комітетами постанови, яка підтверджує російський статус Севастополя як головної бази Чорноморської фльоти.

Зокрема, голова комітету в справах СНД та зв'язків із співвітчизниками Георгій Тіхонов від депутатської групи "Народовластіє" на засіданні Думи заявив, що коли з цим питанням зволікати, то завтра в Севастополі стоятиме не російська фльота, а НАТОвська.

У Києві відбудеться конференція у справі мови

Ню Йорк (НТШ). — З ініціятиви і за спонзорством НТШ Америки, Національний Університет „Києво-Могилянська Академія" (НаУКМА) скликає в Києві на 28–29-го листопада ц. р. наукову конференцію п. з. „Проблеми утвердження і функціонування державної мови в Україні".

Організатори запросили молодих науковців, щоб вони мали змогу висловити свої думки на таку важливу на сьогоднішній день тему. Головою організаційного комітету є ректор НаУКМА Сергій Іванюк; НТШ представляє Лариса Онишкевич.

На конференцію зголосили доповіді 162 науковці з 27 міст України. Найбільше зголошених із Києва, Львова, Луганського, Донецького і Харкова.

Творчість Л. Молодожанина є темою статті у ватиканському місячнику

Джерзі Сіті, Н. Дж. — В місячнику „Внутрі Ватикану", що появляється у Римі, в числі за місяці червень-липень, появилася стаття пера Домініка Моравського про нашого відомого скульптора Л. Молодожанина п. з. „Слов'янський скульптор про слов'янського Папу". У статті, яка ілюстрована портретом Папи Івана Павла II і світлиною мистця, читаємо доволі точний життєпис українського скульптора, як також вичислені головні з його праць, почінаючи пам'ятником Тараса Шевченка у Вашінґтоні, президента ЗСА Двайта Айзенгавера, Папи Павла VI, Папи Івана XXIII і вкінці теперішнього Папи.

Д. Моравський, описуючи зустріч і розмову із Л. Молодожанином, підкреслює його тісну пов'язаність з українською спадщиною та Україною. Скульптор згадує з великим сантиментом першу зустріч з Патріярхом Йосифом Сліпим у 1963 році в Римі, коротко після того, як Й. Сліпий був звільнений із совєтської тюрми. Л. Молодожанин виконав в тому часі перше погруддя Й. Сліпого, а відтак вдруге сім років пізніше. Коли Кароль Войтила був обраний Папою, саме Патріярх Й. Сліпий запропонував: „Маємо тепер слов'янського Папу, то потребуємо мати його слов'янський портрет". І Кардинал Сліпий зааранжував зустріч скульптора з Папою, а відтак і працю Л. Молодожанина у приватному мешканні Папи. Л. Молодожанин виконав тоді в 1979 році портрет у бронзі, який знаходиться в українській греко-католицькій церкві в Римі. Репортер згадує, що велика кількість скульптур Л. Молодожанина знаходиться в Римі, як у Ватикані, так і в українських церквах Риму, а постійна виставка його творів є в городі скульптур у Вінніпегу, де Л. Молодожанин проживає вже довгі роки.

Готується відзначення 1100-ліття Галича

Гості з Галича в редакції „Свободи" (зліва):О. Береговський, З. Давидюк, А. Рудницький.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Хоча до 1100-ліття Галича ма-ємо ще два роки, то однак передбачливі та продумані добре приготування вже в повному розгарі із цілеспрямуванням не лише на Україну, але і в усі місця поселення українців. Це либонь і спричинило вже тепер осінню відвідини в ЗСА представників організаційного комітету цих великих святкувань і їхні зустрічі із громадськістю Ню Йорку та Філядельфії.

Андрій Рудницький, професор Університету „Львівська Політехніка" Зіновій Давидюк, голова Галицької районної державної адміністрації і Олександер Береговський, директор національного заповідника „Давній Галич", відвідали в товаристві проф. Леоніда Рудницького, президента Світової Ради НТШ, редакцію „Свободи", щоб поінформувати наших читачів про хід великих приготувань і шукати в них зацікавлення і підтримки.

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

УСПІХИ УКРАЇНСЬКОЇ ФАРМАЦЕВТКИ

КИЇВ. — Словенська фармацевтична фірма KRKA свій щорічний приз молодим науковцям за видатні досягнення в біохемічних дослідженнях та охороні довкілля вперше вручила українському фахівцеві — старшій науковій співробітниці Державного наукового центру лікарських засобів Олені Безуглій. Вона має 10 оригінальних патентів на лікарські препарати в галузі хірургії, венерології, дерматології, а також ефективний препарат, який лікує променеві виразки. Голова парляментарної комісії з питань охорони здоров'я Юрій Спіженко повідомив, що в Україні передбачається заснувати близько 10 стипендій молодим українським науковцям, які працюють в галузі охорони здоров'я.

УКРАЇНСЬКІ КОРАБЛЕБУДІВЕЛЬНИКИ ЗАМОВЛЕННЯ ВИКОНАЛИ УСПІШНО

МИКОЛАЇВ. — На Миколаївському кораблебудівному заводі спущено на воду останній із замовлених Грецією 13 транспортових кораблів. Генеральний директор заводу Дмитро Черненко зазначив, що цей останній корабель-рефрижератор "Frio marafon" є багатофункційним і призначений для перевезень вантажів і продуктів у температурному режимі від -28 до + 15 градусів за Цельзієм. Усі функції діяльности корабля автоматизовані. Грецька компанія "Ласкарідіс Шипінг компані" не лише задоволена виконаною працею, але й замовила ще п'ять таких кораблів.

ЗАПІЗНІЛА ПОРАДА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Колишній командуючий Військово-морських сил України, депутат Верховної Ради Борис Кожин на зустрічі зі своїми виборцями висловив переконання, що Верховна Рада своїм рішенням, або Президент України своїм указом, мають перевести Чорноморську фльоту під юрисдикцію України, а особовий склад її поіменно передати у підпорядкування Міністерства Оборони України. Для цього Україна має всі підстави, оскільки всі військові формування на її території належать українській державі. Чорноморська фльота становила 9.2 відс. усієї фльоти колишнього СССР, тому Україна має законне право на частину всієї союзної фльоти.

ХЕРСОНЧАНИ РОЗЧАРОВАНІ

ХЕРСОН. — У місті відбулися збори виборців, на яких стояло питання про необхідність відкликання з посту голови Херсонської Міської Ради і міського виконавчого комітету Людмили Коберник. У зборах взяли участь понад 400 людей, які вимагали референдуму в обласному центрі з приводу відкликання Л. Коберник. Збори звернулися до голови Херсонської обласної державної адміністрації Юрія Карасика з проханням посприяти, щоб правоохоронні органи звернули увагу на протизаконні дії Л. Коберник. Демократичні партії області ставлять під сумнів виконання програми "Зерно Херсонщини-97", оскільки держава не розрахувалася з селянами за збіжжя, куплене минулого і позаминулого років. Вони стурбовані невизначеністю щодо розрахунків за паливно-мастильні матеріяли, отримані під урожай цього року. Селяни не розуміють, чому поза об'єднанням сільсько-господарських виробників "Зерно Херсонщини" залишено майже 150 із наявних в області 362 господарств і чому витрати на вирощування зернових становлять 20 відс., а заробітки селян становлять усього 1.5 відс.

В.ЧОРНОВІЛ ЗАКЛИКАЄ СТВОРИТИ ПЕРЕДВИБОРЧУ КОАЛІЦІЮ

КИЇВ. — Голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл вважає, що настав час для створення єдиної передвиборчої коаліції національно-реформістських партій і громадських організацій. У своїй статті в газеті "Час-Time" він пише, що об'єднатися мають якщо не всі демократичні сили, то принаймні політичні і громадські організації процентристського національно-демократичного спрямування. Треба шукати порозуміння і узгодження дій, щоб не повторити помилок, допущених під час президентських виборів 1991 року та парляментарних 1994 року, коли демократи сперечалися між собою, замість того, щоб об'єднатися. До єдности закликали на вічу демократичних сил 7-го листопада на Софіївському майдані також Михайло Горинь та Іван Драч.

ВІЙСЬКОВА АКАДЕМІЯ ГОТУЄ НОВІ КАДРИ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. — Тут в Академії прикордонних військ ім. Б. Хмельницького відбулися врочистості з нагоди 5-ої річниці Прикордонних військ України. На сьогодні Академія є центром підготови висококваліфікованих фахівців для прикордонних військ і Міністерства Внутрішніх Справ України, а також Туркменістану і Молдови. Минулого року в академії відкрито ад'юнктуру і спеціялізовану вчену раду. Академія діє чотири роки і за цей період підготувала понад 2,000 офіцерів прикордонних військ і 1,500 прапорщиків не лише для охорони кордонів, а й для дипломатичних представництв.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 13-ГО ЛИСТОПАДА, Федеральна рада валютних резерв вирішила не зміняти відсотків, після того як державний звіт вказує, що інфляція в країні не збільшується. Незважаючи на це державні бонди дещо потаніли, але не настільки, щоб викликати будь-яке занепокоєння. У загальному економіка країни є стабільною і тому на думку членів Федеральної ради валютних резерв не було причини підвищувати відсотки на короткотермінові позички і цього разу.

ТІЛЬКИ ОДИН ДЕНЬ ПІСЛЯ того, як президент Билл Клінтон давав познаки, що конституційна поправка про збалянсовання державного бюджету може бути допускаємою, секретар Державного скарбу Роберт Рубін гостро і чітко заперечив такі припущення. Він заявив, що Уряд буде „активно боротися проти цього, бо це може бути дуже небезпечним тому, що не можна передбачити невідомого". Виглядає, що ці завваги Р. Рубіна були узгіднені з Білим Домом, бо зразу після його виступу подібні коментарі до цієї справи давав також і головний речник Білого Дому Майкл МекКирі.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 12-ГО ЛИСТОПАДА, Єгипет офіційним листом до Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй номінував Бутроса Бутроса-Ґалі на ще одну каденцію генерального секретаря цієї організації, чим й напевно спровокує сподіване вето ЗСА. Єгипетський амбасадор Набіль Еляраби цитуючи підтримку африканських і арабських країн був офіційним речником цієї номінації. Амбасадори 14 країн і ЗСА , які є в Раді безпеки ООН, вже на другий тиждень починатимуть розгляд у справі вибору генерального секретаря. Уряд президента Билла Клінтона є проти вибору Бутроса Бутроса-Ґалі на другу каденцію твердячи, що він зробив дуже мало у справі реформ в ООН.

МИНУЛОЇ СЕРЕДИ, 13-ГО ЛИСТОПАДА, звільнена зі становища прем'єр-міністра Пакистану Беназір Бгутто, подала оскарження проти цього вчинку до Верховного суду країни. У 42-сторінковому звернені вона гостро скритикувала цей вчинок. Крім того в оскарженні підкреслюється, що вчинок президента Фарука Леґгарі, котрий 5-го листопада звільнив від виконування обов'язків її трирічний уряд, є неконституційним вчинком.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Терпи козаче, отаманом будеш

Коли сягати в глибину віків по досвід, то майже завжди переконуємося, що він походить з тієї бездонної криниці — народної мудрости. І коли сьогодні, незважаючи на різні провокації наших „добрих“ сусідів, Україна все ж таки зуміла в спокої відсвяткувати п'ятиріччя своєї незалежности, то це можна завдячувати в першу чергу тій одвічній терпеливій мудрості українського народу.

Незважаючи на всякі заходи деяких жителів України розпалювати міжнаціональну ворожнечу, чи маневри тих „добрих“ сусідів, які вічно турбуються долею України та її народу і тому повсякчасно пропонують Україні свої поради щодо Криму, Севастополя чи розподілу Чорноморської фльоти, а останнім часом то навіть політикують у своєму парляменті, котрі території і місто належать Україні, а котрі для загального (хіба тільки їхнього відомого загарбницького) добра треба було б віддати їм, Україна зуміла втримати рівновагу. Хоч зусилля внутрішніх і зовнішніх ворогів України, впродовж останніх п'яти років не увінчалися успіхами, однак треба признати, що приходилося важкувато і не раз видавалось, що встоятись таки не буде сили. Однак отой здоровий всенародний глузд і терпимість завжди перемагали і не допускали до здійснення задумів усіх тих „добродіїв“ України.

Сьогодні, коли Україна вже підсилена власною Конституцією, може крім народної мудрости багатьох поколінь ужити і правнії, визнані цілим світом, закони у боротьбі зі своїми і чужими злочинцями, котрі сягають на її Богом і світом визнані вольності, то всі ті хвилюючі хвилини непевностей видаються далеким і давнім сном. Ще більше відрадно стає коли нещодавно в українському радіо прозвучало запевнення Президента України Леоніда Кучми, що всякі спроби розпалювання міжнаціональної ворожнечі в Україні визначатиметься посяганням на Конституцію та „дістане відсіч усіма державними засобами“. Правильно зазначує Л. Кучма, кажучи „практика засвідчує, що дехто спеціялізується на розпалюванні національної нетерпимости і розбрату“, але найгірше в тому це те, що цим занимається „купка політиків, а розплачуватися доводиться масі простих людей“. Президент України також підкреслив і те, що „міжнаціональна злагода є одним із ключових чинників громадського миру і консолідації українського суспільства. Таке становище Україна зайняла з перших днів становлення незалежної держави, проголосивши рівні права для усіх національностей, що мешкають на українській території“.

Така заява Президента України втілює надію на світлу майбутність України та вказує, що Україна прямує правильним шляхом. Залишається тільки побажати доброї путі в довге і славне майбуття. Дивлячись з перспективи п'ятиріччя та пригадуючи різні коментарі своїх і чужих, сьогодні робиться добре на душі, що знову перемогою увінчалася мудрість українського народу. І не тільки те, але така настанова Президента України, заперечує також усякі твердження таких визначних закордонних „приятелів“ України як, Морлі Сейфер з його 60- хвилинною програмою, Джейн Перлез, яка так „турбується“ тим, що вже вигоряє зоря України, ну і форбський „спаситель“ людства Пол Клєбніков, що називає Україну „запальною скринькою“ і віщує їй долю Югославії. Всі вони та їхні „зичливості“ в сторону України стають нічим іншим, як тільки нікчемним наклепництвом.

З уваги на це, вірно стверджує Президент Леонід Кучма, коли вважає, що міжнаціональна злагода в Україні не є тільки заслугою державного проводу, а радше треба це приписати отій „одвічній мудрості, толерантності та безмежному терпінню нашого народу, його високій моральності“. Тому варто завжди пам'ятати про оту давню, а таку завжди актуальну народну мудрість, бо вже не один раз стала вона в пригоді українському народові.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи“разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Осип Труш

ЗАЦІКАВЛЕННЯ РОСІЇ АФГАНІСТАНОМ

Коли сьогодні брати до уваги зацікавлення Росією проблемами Афганістану, то це ще не означає, що Афганістан є мілітарною загрозою для Росії. Тут йдеться про нову політичну дійсність, яку створив розвал СССР, а вислідом цього процесу було постання нових самостійних держав Центральної Азії, що рівночасно послабило фундаменти імперської Росії над народами, які ще кілька років тому були інтеґральною частиною російської імперії.

Однак Росія, маючи далекойдучі пляни захистити свої імперські інтереси, залишила на територіях новопосталих самостійних держав свої військові ґарнізони, щоб собі захистити природні багатства цих країн. Глянути нам би не тільки на Таджикістан, де сьогодні стаціонує понад 30,000 російського війська, а це саме відноситься й до інших народів включно з Україною, де також понад 30,000 війська, яке не бажає покидати Україну, а крім того, беручи до уваги Чорноморську фльоту і Севастопіль, в Криму.Все це є заплястроване Росією на те, щоб забезпечити свої впливи на територіях, які були під окупацією СССР, а що найважливіше, то перешкодити реалізації побудови коридору переїзду, який проходив би від Афганістану через Таджикістан, Узбекістан, Туркменістан, Каспійське море, Азербайджан, Грузію до Чорного моря і Туреччини. Майже всі держави Центральної Азії нав'язали економічні зв'язки із західніми державами, які зацікавлені вкласти свої інвестиції, якщо ситуація устабілізується, щоб такий коридор переїзду оформити, і який дав би змогу цим державам стати незалежними від впливів Росії, а особливо від контролі „Ґазпрому“, який завідує сіткою нафтовими і ґазовими проводами і залізничними шляхами, які ведуть на російську територію. Безперечно, що Росія, маючи у своєму засягу природні ресурси країн СНД, за всяку ціну робить всі заходи, щоб втримати їх в системі „Ґазпрому“ і тим самим перешкодити підприємствам Заходу, що є зацікавлені вкладати свої інвестиції у розбудову економіки в державах СНД.

Ось, наприклад, Узбекістан старається нав'язати економічні зв'язки з Україною і Німеччиною, однак цьому постійно протиставиться Росія й Іран. Це саме відноситься до інших держав СНД, які натрапляють на всякого роду махінації зі сторони Росії й Ірану. Було б далеко легше протиставитися цим перешкодам, коли б держави Заходу і ЗСА мали конкретні пляни для посилення економічної бази для держав СНД. Існують познаки, що ситуація є більш сприятлива, коли західні нафтові підприємства і американська кампанія „Мобіл Ойл“ підписали угоду з урядом Азербайджану для експлуатації нафти і ґазу коло Каспійського моря. Це є початкова стадія для держав СНД — відмежувати себе від диктату Росії і стати економічно самостійними. Очевидно, це тим більше має відношення до України, залежної від Росії у сфері енерґозабезпечення.

Із великою увагою проаналізовують мілітарну й індустріяльну угоду Казахстану з Туреччиною й американською фірмою „Шеврон“ для розбудови нафтового басейну біля Каспійського моря. Подібне плянується з побудовою нафтових і ґазових проводів з Туркменістану через Афганістан і Пакістан до Тихого океану, а в цьому є дуже інтенсивно зацікавлений Пакістан, а ще більше Китай, який має торговельні зв'язки з Узбекістаном. З цього можна зробити висновок, що Центральна Азія набрала ґльобального значення і тому Росія й Іран з такою запопадливістю присвячують стільки уваги Афганістанові, який став цією шахівницею, на якій будуть відбуватися події світового маштабу. Чи ці далекойдучі пляни будуть здійснені вцілості чи частинно покаже нам найближча майбутність. Та, однак, для Росії і її партнера Ірану події у Центральній Азії не віщують нічого доброго. Чи Росії вдасться заблькувати кордон переїзду до Чорного моря і Тихого океану, тяжко зараз устійнити, бо це буде у великій мірі залежати який шлях вибере Захід і Азія, і чи вони зуміють використати рідкісну нагоду, коли імперська експансія Росії послаблена.

Реасумуючи наведені факти, треба ствердити, що події, які відбуваються у Центральній Азії — це дуже важливий чинник для України, а особливо для її економіки. Бо якщо б коридор переїзду став дійсністю, то Україна звільниться від російського енерґетичного забезпечення.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про громадсько-історичну вагу „кави і солодкого“

Так вже воно діється, що ми, співробітники „Свободи“, де б не були, в яке товариство не потрапляли б завжди мусимо рахуватися з тим, що буде неодмінно порушена тема статтей і дописів на шпальтах нашого щоденника, а таки в першу чергу дописів, бо поважні політичні статті не кожен читає.

Отож коли подаємо допис з життя громади, чи реляцію з відзначенням чийогось ювілею чи слушної річниці, тоді знайдеться принаймні декілька дуже прискіпливих і аж надто уважних читачів, які „перегризають“ рядок за рядком, щоб не пропустити ні одного прізвища та ні одної коми і майже завжди мають застереження, що мовляв про одну людину написано забагато, а про другу замало, що допис надто короткий, або надто довгий і критикують голосно, де лише можуть . Рідко „капне“ й нам, пишучим, похвала, а вже в найкращому випадку чуємо діяметрально поділені опінії. Цей самий допис для одного надто такий, а для другого занадто сякий, один жалується, що з премедитацією пропущено найважливіші прізвища перших осіб імпрези, а це тих, що приготовили перекуску і вони ображені тим напевно другим разом вже нічого не зроблять. Другий сміється, що кожний допис з життя громади кінчається сакраментальними словами: „при каві та солодкім“...

Часто чуємо також критику, що надто довгі є згадки про померлих, а інші вважають, що такі згадки на сторінках „Свободи“ це важливе зафіксовання даної особи та її участи у громадському житті для нашої історії і за тим будуть шукати майбутні історики.

І як тут в обличчі тої розбіжности претенсій реальних і уроєних усім догодити? Як задоволити читачів „Свободи“, яких меншає, бо молодим такі теми байдужі, а при тому ще ці тут народжені таки направду мають інші зацікавлення, як вичитувати про „чайні вечори“, досить тепер часті похорони чи громадські не часті зібрання і до того ще українською мовою, яка для них не є завжди зрозумілою, а проблеми з-поміж „кави і солодкого“, то для них взагалі крайній анахронізм.

Ніде правди діти, українську пресу таки в більшості читає і перечитує „старше покоління“, а його, як бачимо, природним шляхом стає щораз менше. Українська мова для молодих таки та друга мова, хочемо ми цього чи ні, а діється це, як тут так і „там“, і здається по всьому світу, під напором сильної хвилі американізації. Навіть у писаному українському слові появляється як пошесть цілий ряд замериканізованих слів, що особливо завважуємо у пресі України, а що ми стараємося у „Свободі“ обминати.

Усе це зводиться до того, що хоча число читачів „Свободи“ обмежується, то, однак, вони далі займаються гострою критикою і важко їх, а то і неможливо задоволити розмірами і якістю дописів із громад. Отже нам, журналістам, залишається нелегке завдання. Як треба нам уважати, щоб описуючи подію не проминути ні одного прізвища з важливих осіб! Як важко скорочува-ти кілометрові дописи, щоб когось не образити тим, що він потрапив під необхідне скорочення, аби не спричинити непорозуміння і обурення серед тих, що брали участь, як виконавці у концерті чи як прелеґенти на імпрезі. І коли частіше слухається зауважень, і таки критики дописів серед читачів, то часом справді невідомо, що для них важливіше, хто зробив перекуску, або вареники і хто займав на імпрезі почесне місце, чи те, що було справжньою причиною зібрання, або як і що говорилося в доповіді та хто був тим доповідачем. Може таки логіка диктує ствердити на якому високому чи низькому рівні була концертова частина і що це було головним, а не хто сидів на залі? А таки здається (не во гнів тим, які вважають, що дописи це найкраще джерело відомостей для майбутніх істо

(Закінчення на стор. 3)

Любов Коленська

КОНЕЧНА СЕЛЕКТИВНІСТЬ

Сьогодні в Америці — безліч і безліч видань. Як колись звик був казати наш народ! „Ними, хоч гать гати“. Бо і справді виростають вони, немов гриби по дощі. Множаться і то не щомісячно, не щотижнево, а таки щоденно, хоча тут кошти кожного видання неймовірно високі і, здавалося б, що труднощів продертись друкованому слову на світ Божий неможливо подолати.

А все ж лявіною тут ринуть різновидні і різножанрові видання. Появляються памфлети, газети, журнали, книжки. Журнали тут не лиш англомовні — вони видаються різними мовами світу. Правда, не всі тут видання високоякісні, але вони є, вони кричать, вони заявляють про своє існування, реклямуються у газетах, радіо, телевізії. Якщо мова про книжку, то здебільшого тут романи, біографії, книжки з історичною тематикою, фантастичною чи детективною, до якої тягнуться читачі різного віку, різного нашарування і у великій масі людей. А скільки тут книжок, особливо під теперішню пору, про різні зела, про їхні... чудодійні властивості, ще є книжки повчальні про етику і естетику, книжки пр-осякнуті психологічною тематикою, автори яких не завжди і не конче обґрунтовують свій твір студіями, знанням чи досвідом. Існують видання і про еротичні переживання, доволі рельєфно і маркантно зображені, а скільки томів присвячено просто фантастичній чудо-дії відмолодження і косметичних чарів. Окрему видавничу ділянку займають твори наукові, документарні, книжки глибокофілософського і релігійного характеру, деякі з них, на жаль, просякнуті не справжнім Боговіруванням й істиною, а вигадливим сектянством, а то й просто звичайним шарлятанством. А на книжковому ринку для дітей, крім „Каміксів“, можна знайти багато чудовоілюстрованих видань. Вони позначаються люксусовим папером, виразним друком і барвистими, приманливими ілюстраціями.

Та поміж отими томами і томами книжок й іноді хаотичним змістом наклььовується чимраз частіше інше явище, не завжди позитивне, а це, якщо можна так висловитися, „інфляція письменників“. Не минає дня, як усі вони, наче до Мекки, прямують на інтерв'ю, на телевізійні „шови“. На одне з них, спочатку навіть схвально, звернув увагу „Ті-Ві Гайд“, а це про „Офра Вінфрі шов“, але вкінці саркастично зазначив, що Офра зовсім не говорила з письменником про його літературні досягнення, а запитала, що було в нього попереднього дня на вечерю.

Ще добре, коли на інтерв'ю принесе книжку, наприклад, генерал-емерит Колин Повелл, адже він має що сказати, в нього заслужений військовий стаж, бистрий високоінтеліґентний ум і переживання, які свідчать самі за себе. Та частіше на телевізійних інтерв'ю можна побачити інших авторів — хоч би боксера Мугаммеда Алі чи іншого силача, золотого олімпійського медаліста Майкла Джансона чи срібну олімпійську медалістку Ненсі Керриґен, що її перемогла наша Оксана Баюл, О. Джей Сімпсона, судовий процес проти якого точиться щоденно і начебто тому судові вже немає кінця. Та й ще скільки появилося інших біографій?! Пишуть біографії фільмові артисти (колись про них писали письменники), пишуть книжки педагоги і псевдопедагоги, та й ті, що чваняться своїми неперевершеними кулінарними приписами, пишуть музичні чи співочі групи та й взагалі сьогодні появляються книжки на всілякі можливі теми, що їх лиш зроджує земля. І потоку їхнього не зупиниш.

Ясно, не у всіх цих авторів письменницький талант і дар слова; швидше всього — жадоба слави і грошей тягнуть їх у отой мегаломанський вир чи іноді диковинний хаотичний танок. Шлях до видання книжки їм запевнений, адже за ними повна калитка грошей, добрий редактор і слава у будь-яких інших ділянках кар'єри, особливо кіно.

І ось проблема для сумлінного читача: з'являється потреба великої селективности у підборі книжки. Очевидно, що люди дорослі з добрим освітнім підґрунтям, із

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Боднар

РЕФЛЕКСІЇ З ПОДОРОЖІ В УКРАЇНУ

V

На другий день їдемо до Бабиного Яру, де в роках 1941-1943 німецьке Ґестапо розстріляло біля півмільйона людей. Цей яр — це ерозійне явище природи. Він глибокий та тягнеться 20 км почерез Київ. У пам'ять загинулих є там монументальний пам'ятник з бронзи, який символізує пов'язаність і терпіння 11-ти осіб з різних сфер суспільства. Недалеко від нього жиди побудували пам'ятник п. н. „Мінора“ з датою 1941-1943 і написом „жертви німецької окупації і жорстокости“. В Києві крамниці відчинені і є доволі продуктів, але відчувається брак грошей.

Одного дня їдемо з нашою провідницею Раїсою до Канева, пам'ятника Шевченка. Це дві і півгодини їзди автом. Обсервуємо довкілля. Дороги ширші і кращі як у Львові. По обох сторонах дороги пнуться алеєю стрункі тополі. Час-від-часу спостерігаємо кургани-могили, які тепер археологи розкопують і знаходять цінні й історичні речі в золоті та дорогих монетах і кості похованих ще з часів скитів — наших пращурів. Ці археологічні викопалини — це великі успіхи не тільки для України, але і для цілого культурного світу. Обсервуємо багатий чорнозем та скриті балки з кількома деревами. Не зауважуємо індивідуальних господарств і корів на полях. Тут дороги не протинають села посередині як у Галичині. Вони радше їх оминають. Це можна пояснити обставиною, що комуністи вспіли знищити села та селянську верству.

Відвідуємо також Байкове кладовище, старе і нове, яке потопає в зелені. Тут спочивають тіла таких визначних осіб, як: Грушевський, Петрусенко (39 років), Леся Українка, Заньковецька, Саксаганський, Садовський, М. Лисенко, Бажан, Олесь Гончар, а також в'язні концентраційних таборів Сибіру — Литвин, Стус і Тихий. У загальному, пам'ятники дуже гарні та імпозантні. Були ми і на Хрещатику. Оглянули Золоті Ворота і вспіли ще на Басарабський ринок, де столи вгинаються від вибагливих і смачних продуктів. Увечорі пішли на оперету. Гра артистів була добра, але проходила російською мовою. Наша доня не їхала з нами до Канева, бо мала рідкісну нагоду бути з науковцем Кириченком, та звидіти Чорнобиль, очевидно, вживаючи всякі засоби безпеки здоров'я. Цікаве явище, що на руїнах Чорнобиля пробивається і виколюється нове життя. Росте трава і дерева та не раз і з'являються пташки. Видно, що сила до життя сильніша як катаклізми. Під час нашого перебування в Києві бував у ньому на переговорах з Кучмою і німецький канцлер Гельмут Коль.

У нашому готелі стрінули ми д-ра Мирона Гнатюка з дружиною та підприємця Ярослава Дужого з дружиною з Дітройту. Одного вечора, в просторій їдальні, при звуках оркестри ми заспівали дві пісні. Я співав „Два кольори“, а Мирон — „Дивлюсь я на небо“. З д-ром Гнатюком ми співали разом ще в Европі, в славному хорі „Ватра“ під дириґентурою проф. Льва Туркевича. Д-р Гнатюк був довгі роки головою Капелі „Бандуристів“ ім. Шевченка.

Канів має біля 30,000 населення. Звідтам їдемо вгору аж до пам'ятника Шевченка. Це 340 сходів, якими ми опісля з Яремою та бандуристом сходимо вниз. Дуже прикро вразила нас обставина, а саме бачимо заякорений корабель при березі Дніпра. Надиво, читаємо напис на кораблі „Маршал Ватутін“. А це ім'я цього, що загинув в боротьбі з УПА. Чи не можна за п'ять років змінити цю назву. Воно звучить парадоксально, щоб кораблем з написом „Ватутін“ возити наших паломників до пам'ятника Шевченка в Каневі. Кажуть, що ще існує пам'ятник у його честь в Києві, але я його не бачив. Пам'ятник Шевченка — могутній. Звідти видно і Дніпро і кручі та лани широкополі, як собі бажав Шевченко, наш великий геній у своєму „Заповіті“. Перед пам'ятником, на площі, бандурист Горбатюк проспівав гарно для нас кілька дум. Звиджуємо гарно і цікаво влаштований музей Шевченка і захоплюємося рідкісними експонатами. На долині, в ресторані, знову два учителі української мови зарепрезентували нам кілька пісень. Співали дуетом. 13-го вересня прощаємося з Києвом і їдемо Авіялінією України з гарно, нововлаштованого летовища, Бориспіль, просто до Істанбулу, Туреччина, з якого Україна втримує приязні торговельні відносини.

Вранці, 18-го вересня, ми виїхали літаком лінії „Люфтганза“ до Франкфурту, а потім до Нюарку та вкінці вже дуже спізнено до Клівленду. Щасливо перейшли — українську, турецьку, німецьку і американську митні контролі. Я навіть перевіз мосяжну, інкрустовану гуцульську палицю-топірець. В Нюарку мусіли вичікувати аж чотири години на літак до Клівленду, бо була буря і літак був спізнений. Приїхали втомлені, але духово збагачені аж о год. 2-ій ранку додому. Підсумовуючи, хочу сказати, що подорожування — це конструктивна річ. Подорожуючи, відвідуєте рідні сторони, набираєте наснаги, збагачуєте свій географічний діяпазон, спостерігаєте, аналізуєте різні моменти і приходите до висновку, а може навіть щасливої — розв'язки різних, скомплікованих проблем, яких нам не бракує. Хочу також і вірити, що коли в Україні стара номенклятура природно минеться, а молоді прийдуть до голосу, то еволюційно там буде краще і Україна встоїться та процвітатиме, бо це справа Божа і людська.

Інформативна зустріч Владики Р. Москаля з мирянами в Пармі

Дуже гарно і прикладно зі сторони Владики Москаля, що виявив охоту зустрітися та поділитися на форумі мирянського руху в Клівленді своїми спостереженнями з Патріяршого Собору і Синоду УГКЦеркви, які відбулися в жовтні 1996 року у Львові. Ця зустріч відбулася в дні 4-го жовтня ц. р. в залі ім. Митрополита Шептицького, при церкві св. Йосафата в Пармі, о год. 7-ій вечора.

За президіяльним столом сиділи прелеґенти: Владика Москаль, інж. Сидір Тимяк і о. Іван Чировський, як делеґати на Собор Владики Москаля, Епархії Парми, ЗСА, і мгр. Василь Ліщинецький, голова УЗО Великого Клівленду.

Успішний і конструктивний вечір відкрив Владика Москаль спільно-молитвою, в якій взяли участь усі присутні. Зараз на початку Владика згадав про беатифікацію і визнання святими українців цілої Вселенської Церкви 13 молодих селян із села Братулін, Холмщина, яких російські солдати, в дні 23-го січня 1880-ти років, постріляли перед церквою. Вони відмовилися перейти на російське православя і зречися свого обряду та, свідомі своєї долі, відважно віддали молоде життя за вірність своїй Церкві.

Російська Церква впродовж століть все була знаряддям в руках імперіялістично-колоніяльного російського режиму: спочатку царів, як Катерина II та інші, а опісля комуністичних тиранів. Силою і вбивствами вкінці вдалося Росії завершити своє диявольське діло знищення наших церков на [illegible] Холмщині. Знова за польського панування наш народ зазнав повного релігійного і національного поневолення та знищення на Холмщині.

Митрополит Шептицький гостро протестував перед польською владою, а то і на міжнародному форумі проти такої поведінки та поголовної полонізації цих наших земель. Тепер там, на жаль, немає українських церков, а тільки польські. Внук одного з 13-ти розстріляних мучеників є сьогодні польським священиком. Дуже прикро, але історія так неґативно склалася для наших братів з Холмщини.

Мгр Василь Ліщинський, голова УЗО в коротких словах начеркнув сильветку делеґата на Собор, інж. Сидора Тимяка. Він є знаним релігійно-громадським діячем, довгі роки був головою Патріярхального Товариства в Піттсбурґу, Пенсильвенія, ЗСА, та боровся за Патріярхальний устрій нашої Греко-Католицької Української Церкви.

На Собор прибуло майже 200 делеґатів, репрезентуючи 36 українських католицьких Епархій з цілого світу і 50 гостей. Офіційним головою Собору був Патріярх Мирослав Любачівський, але з огляду на його поганий стан здоров'я, фактично проводив Собором його заступник, Владика д-р Любомир Гузар. Владики д-р Гузар і Ґбур були головними промоторами та організаторами Собору. Від братів православних одиноким присутнім був проф. Степовий. Нефортунно обставиною було, що на врочистостях інсталяції Владики д-ра Гузара, мимо запрошення, ніхто з православних не прибув, — говорив інж. Тимяк. На Соборі було багато комісій, які згодом ділилися на підкомісії, як: формація священиків, катехитична, молоді, монашества, мирянства, екуменічна і т. д. Інж. Тимяк сказав, що на Соборі панувала ділова і дружня атмосфера, ентузіязм та бадьорий дух. Владика Ґбур перед сесіями комісій передав на письмі певні умови та правила, яких треба було точно притримуватися, як, наприклад, теми до дискусії не повинні тривати довше як 15 хв., а дискутанти мали висловлювати свої думки до теми на протязі 3-ох хвилин.

Свої остаточні конклюзії Комісії піддавали до прийняття на пленарному засіданні Собору. Перебіг Собору був під моттом „Нова євангелізація" та гербами „Ковчеґ", тобто корабель Ноя та ікони з острова Крети. Початкові Богослужения Собору відбулися в церкві св. Анни на Городецькій вул. у Львові, а потім у храмі св. Юра, де Патріярх Любачівський, в присутності Папського Нунція Франка та зібраних Владик, священиків, монашества, делеґатів і гостей прочитав врочисто Папське Благословення.

Наради Собору відбувалися в залях Університету ім. І. Франка у Львові. Це за 400років перший випадок, що Собор УГКЦеркви відбувся так вирочисто. На Соборі продискутовано цікаві, вагомі та актуальні теми. Владика Гузар піддав під глибоке, тихе 3-хвилинне роздумування та духова медитацію для всіх учасників Собору таку тезу: „Чи ми маємо Христа в серці?". Центр УОКЦ треба повернути до Києва, — сказав Владика Гузар, і називати її Київською Українською Католицькою Церквою. Прелеґент Тимяк схвалював працю Епархії в Пармі на чолі з Владикою Москалем. Він часто роз'їжджає по своїх 35 парафіях з біля 42 священиками та тримає палець на релігійному живчику мирян. Цікавиться молоддю і створив Раду Пресвітерів, як дорадче тіло Епархії, та старається очистити наш обряд зі всякого рода наканених нам чужих практик. Його Епархія є дуже просторою, бо географічно тягнеться почерез Стейт Огайо аж до Фльориди. Це простір на кілька тисяч миль.

Владика Кривий з Бразилії говорив, що там живе майже 300,000 українців, з цього 95 відсотків греко-католиків. Треба [illegible] рятувати молодь від асиміляції. Владика Сапеляк з Арґентини говорив, що там також є до 300,000 українців. Владика Василик відважно звернув увагу на брак відповідного теологічного знання у священиків, а то і Владик в Україні. Треба ці неґативні явища направити новими додатковими курсами на Благословській Академії. Також немає належної співпраці і релігійної дисципліни між Владиками, священиками і монашеством. Дуже часто Сестер Служебниць трактується „по мачушиному", підрядно. А треба знати, що вони багато натерпілися та зробили позитивну і небезпечну працю в часах, коли наша Церква перебувала в катакомбах. Деякі з них мають високу освіту та навіть титули докторатів.

В загальному на Соборі такі головні пріоритети: обрядово шукати і повертати до свого древнього кореня, лицем до молоді та знаходити спосіб, аби молодь зацікавити нашим релігійним життям і шукати зближення та з'єднання з нашими братами православними, щонайменше якесь „модус вівенді"; також важним є привернення релігійної дисципліни та правопорядку в структурі нашої Церкви. В резолюціях Собору до Синоду сказано і запропоновано, аби офіційно звернутися до Президента Кучми, щоби він запросив Папу з відвідинами в Україну, а також аби реґабілітувати нашу УГКЦеркву, яку насильно знищено в 1946 році, і тепер компенсувати загарбане Російською Православною Церквою майно.

Прелеґент Тимяк, на домагання присутніх, прочитав цілий свій дуже змістовний звіт, який він успішно зачитував на Соборі. Між іншим, його звіт був на другому місці щодо якости думок і сенсу, після звіту делеґації з Австралії. Собор є тільки дорадчим тілом, і його сконденсовані пропозиції передаються до рішення на Синоді.

Другий делеґат Владики Москаля на Собор о. Іван Чировський, парох УГКЦеркви Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі, дуже схвалював Собор, та що він відбувся в дусі єдности і взаємної толеранції. Наша Церква є на зрілому рівні, — говорив о. Чировський. При кінці ще забрав голос Владика Москаль і сказав, що Синод працював дуже успішно. Іменовано нових Епископів і призначено на віддалені місця, де тільки проживають наші люди, як Казахстан, Сибір, Зелений Клин тощо. Наші люди живуть і є порозкидувані по різних далеких місцях колишнього Совєтського Союзу, і їх треба духово та фі- [illegible] зинно рятувати. Владика згадав, що на Синоді працювали також різні комісії, як: літурґічна, катехитична, богословська, екуменічна, мирянства та інші, які провели позитивну працю. Владика говорив, що в реляціях Синоду до Папи підкреслюється „єдиномислиє", в контексті завершення наших Церкви Патріярхатом.

На Синоді було майже „пленум" наших Владик, включно з двома Владиками з Закарпаття. Владики Головача не було з причини недуги. Дуже болючою є доля УГКЦеркви в Румунії. Там її переслідують і вона прямо в катакомбах.

Цей цікавий вечір і зустріч закінчив Владика Москаль молитвою. По звітах всіх трьох прелеґентів відбулася дискусія, в якій заторкувано справу з'єднання і зближення з українцями-православними, молоді в Україні і діяспорі та новітні практики і методи пожвавленої євангелізації.

Д-р Володимир Боднар

Готується...

(Закінчення зі стор. 1)

Про підготову святкувань, як і про національний заповідник „Давній Галич" і довготривалий розвиток Галича на тлі світової культури, гості говорили перед зібраними громадами в Ню Йорку і в Філядельфії, але все ж їхні інформації мала почути лише мала частина нашої спільноти, а гості надіються, що шляхом друкованого слова дізнаються про пляни святкувань, як і про потреби для нього, ширші кола українців в ЗСА і Канаді.

Гості приходять озброєні вже літературою, яка досі появилася, і з неї довідуємося перш усього, що розпорядженням Кабінету Міністрів України з 12-го вересня цього року затверджено Організаційний комітет підготови відзначення 1100-ліття заснування Галича, що складається із 20-ох передових осіб із прем'єр-міністром України Павлом Лазаренком, як головою цього комітету. Це вже вказує на повагу підготування і самого святкування.

Окремо виготовлена вже також друком концепція підготови та святкування ювілею „Галич — 1100-літній". З цієї концепції довідуємося, яку важливу ролю приписують давньому Галичі в історії України, але і в слов'янській цивілізації. Саме з тих причин встановлено в Галичі національний заповідник деклярацією Президента та Уряду України і постановлено в 1998 році відзначити 1100-літній ювілей заснування Галича. Програма підготови і святкувань передбачає: 1) випрацювання пляну національного заповідника „Давній Галич", 2) проведення наукових та науково-практичних конференцій в Україні та за кордоном, 3) проведення конкурсів, виставок, з висвітленням фономену Галича і Галицько-Волинської Держави, 4) вивчення культурної, археологічної, етнографічної та історичної спадщини України, зокрема Галича, 5) заходи для відновлення історичного середовища сучасного Галича, впорядкування і реконструкція житлових забудовань, впорядкування доріг і створення в Галичині та у заповіднику сучасного цивілізованого середовища.

Ціла підготова ювілею буде ведена на загально-державних засадах, а запорукою цього є відповідний Організаційний комітет, що його очолює прем'єр-міністер України, а його члени творять наукову і творчу еліту. Прийнята Урядом спеціяльна державна програма підготови і святкувань забезпечить державну фінансову підтримку. Поруч однак із цим організатори надіються на творення окремих фондів відродження Галича серед якнайширших кіл української і міжнародної громадськости.

На цю тему говорили гості-організатори у своїх виступах перед громадою в Ню Йорку і у Філядельфії, та під час відвідин в редакції. Їхні відвідини в ЗСА під патронатом НТШ — це був лише початок ювілейних конференцій в діяспорі, які крім наукового значення повинні спонукати до творення окремих комітетів і започаткування фондів для допомоги у ювілейних святкуваннях. Як підкреслюють гості, тут ідеться не лише так про конечну фінансову допомогу у виданні матеріялів наукових конференцій, які пляніуться, але також у відродженні практич-ного меценатства.

Довідуємося, що вже досі відбулися три наукові конференції, а це в Галичі, Івано-Франківському і Львові та вони принесли цікаву і багатющу інформацію про державницьке значення Галича. На жаль із-за браку відповідних фондів ці матеріяли ще досі не появилися друком. Гості надіються що тепер наукові конференції в ЗСА і увесь науковий потенціял, що існує тут, але також в Канаді, Німеччині і Англії причиняться до успіху.

Немає сумніву, що ідея тих ювілейних святкувань переходить в дійсність крок за кроком і набирає щораз більше на значенні.

Тому наші гості, а рівночасно ініціятори так широкозакроєних і так завчасу плянованих святкувань, залишають після короткого перебування ЗСА, з повною надією, що тут буде вже незабаром діяти повною парою окремий комітет приятелів Галича при НТШ і буде створений ювілейний фонд Галича.

Історична спадщина Галича є одним з державотворчих джерел сучасної України, а вся його історія свідчить про споконвічну приналежність до світових систем і є складовою частиною і західно-европейського і середземноморського геополітичного і культурного континенту.

Все це лише доказує, як важливою є із усіх політичних, історичних та культурних причин ця дата 1100 років від заснування Галича і чому її треба так особливо відзначити.

Треба сподіватися, що після такого вдалого початку, організатори будуть і дальше інфор-мувати про хід подій та приготувань до 1998 року цілу українську спільноту.

Концерт О. Криси в Торонто

3-го листопада відбувся гостинний концерт Олега Криси в Торонто. Цікавий тим, що його виступ був з камерною оркестрою.

Канадська камерна оркестра заснована в 1992 році — це група з 12-15 музикантів, які реґулярно дають свої камерні концерти, запрошуючи до участи артистів-виконавців.

Заля театру Джордж Ігнатієв була заповнена, наша громада вже давно не мала нагоди чути О. Крису, який саме в Торонто дебютував по виїзді з колишнього Совєтського Союзу.

Програма почалася традиційним для камерних концертів концертом Ґроссо Генделя. Найкраще вийшла фінальна частина твору „Горнпайп", в якій оркестра зігралася і внесла бадьорий настрій на залю.

Перед початком другої точки концерту Ґроссо для двох скрипок ч.1 Алфреда Шнітткe, диригент Клод Лапам сказав кілька слів про твір сучасного композитора, щоб слухачам було легше його зрозуміти. Скрипалі О. Криса та Атіс Банкас і Пол Дженкінс на гарпсикорді, зі зрозумінням виконали нелегку композицію. Твір викликав різноманітні реакції: від „чудовий" до „смішний"... Виконання такого твору свідчить про зрілість оркестри та добрих солістів.

Після перерви ми почули симфонію ч. 5 Баха і на закінчення Моцарта скрипковий концерт ч. 5 в А-дур, К 219. Тут ми знов мали нагоду налюбуватися грою О. Криси, хоч оркестра могла бути трохи більше моцартівськи „елегантно усміхнена". Можливо, що в малій залі тяжко видобути „легкість", бо заля „переповнена" звуком.

На додаток О. Криса виконав два твори без акомпаньяменту: партіту Баха і дуже ефективну партіту литовського композитора Баркаустаса. О. Криса заблистів віртуозністю, елеґантністю. Він з однаковою легкістю грає композиторів, які вимагають малое контрастної та всесторонньої техніки. Слухач „дихає" його твір разом з ним. Баркаустас був перлиною концерту.

Концерт був дуже успішний, тільки нам хотілося почути хоч одного українського композитора.

Канадська камерна академія у програмці дякує за вклад праці і підтримку Мистецькій Раді Провінційної Ради Онтаріо Конгресу Українців Канади, Українському музичному фестивалеві та Конгресові Українців Канади, відділ Торонто.

Оксана Бризгун-Соколик

ДВА ОКРЕМІ НАУКОВІ ДОСЛІДИ у захворювання ветеранів війни в околицях Перської затоки, що їх спонзорував Уряд, не виявили будь-яких доказів більшої смертности серед них, як серед ветеранів інших війн. Все це було наслідком всіляких закидів зі сторони згаданих ветеренів, які твердять, що потерпіли там від хемічної зброї у формі отруйного ґазу.

ВІД ЧАСУ ПЕРЕОБРАННЯ президента Билла Клінтона на другу каденцію, у Вашінґтоні постійно ходятьть чутки про можливе замінення головного прокуратора ЗСА Дженет Ріно. Всі ці поголоски зродились з того, що Президент досі не заявив публічно про її долю, хоч вона вже давніше підкреслила своє бажання дальше залишитися на цьому становищі. Крім того багато демократичних дорадників Президента уважають, що вона замало анґажувалася у поборюваннівсяких політичних і інших закидів у його сторону.

Конечна...

(Закінчення зі стор. 2)

уже виплеканим у них інтелектуальним світом, і ті, хто кермується багаторічним досвідом у книжковому лябіринті знають, що їм вибирати. Але мова тут про молодих дорослих, або недорослих. А молодь, а діти! Що читають вони? Варто глянути, яка була останній раз книжка в їхніх руках. І взагалі чи була? Чим кермуються молоді українці у підборі книжки? Які же часто лунають слова і палкі гасла про вирощування гідної зміни для будови української держави, про наші цілі і зберігання ідеалів на шляху виховання молоді. Адже, як не як, а правильний вибір книжок формує будуючий хід думок, глибінь і лет думки, або спад униз, у порожнечу. Добра книжка збагачує одиницю. Вглиблення молодої людини у твори справжніх мистців слова, (не забудьмо тут про клясиків), дає молодій людині поштовх до естетичних поривів, до духового зростання.

Ясна річ, першенство повинно бути за українською книжкою. Вона терпеливо чекає і запрошує у свої світлі хороми. Без неї не бути українській молодій людині.

Про...

(Закінчення зі стор. 2)

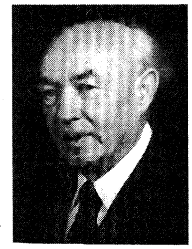
риків), що суть у вазі причини імпрези та в її інтелектуальному рівні, а не у солодкому чи традиційних варениках, бо вони є лише певним товариським „десером" на закінчення. Історичну увагу мають ті перші точки, зазначені в програмі, та їх реалізатори, а не хто допоміг підготовити перекуску, бо без виконавців не було б до чого засідати, і з того приводу чекати згадки в пресі.

Отже, що нам робити? Взятися за опитування таке популярне в американцях чи триматися звичайного здорового глузду та логіки в оцінці? Здасться важко на це відповісти, бо скільки думок, стільки відповідей. Певне, що буде так далі, що будуть невдоволені та будуть продовжуватися нарікання, — бо така вже наша вдача.

О-КА

У ЧЕТВЕР,14-ГО ЛИСТОПАДА, японська поліція заарештувала двох запідозрілих у минулорічному терористичному акті в підземці Токіо. Обидва є членами Культу судного дня, котрий саме й звинувачується у цьому жахливому смертоносному акті проти невинного цивільного населення. Один зув'язнених це Коічі Кітамура, якого підозрівають у виконанні згаданого акту в столиці Японії 20-го березня 1995 року, де загинуло 12 осіб, а багато потерпіло від газового отруєння. Другий— це Зенджі Ягісава, котрого також підозрівають у спробі вжити отруйний газ під час нападу 5-го травня 1995 року в Шінюку, розваговій дільниці Токіо. Звідомлення засобів масової інформації підкреслюють, що обидва заарештовані самі зголосилися до поліції.

У Снятині вшанували визначного сина України

Св. п. М. Бажанський

18-го січня 1994 року перестало битися серце патріота, письменника, історика-краєзнавця і редактора, уродженця Снятина, що на Івано-Франківщині, Україна, св. п. Михайла Бажанського. Про ред. Бажанського після його смерти появилося багато посмертних згадок. Покійний був провідним членом ОУН та близьким співробітником О. Бойдуника, полк. Р. Сушка, д-ра О. Кандиби-Ольжича та інших членів проводу ОУН. Через польські переслідування довший час перебував на Закарпаттю, де був членом уряду Карпатської України та близько співпрацював з президентом о. Августином Волошином. М. Бажанський був в'язнем польських тюрем і німецьких концентраційних таборів.

На еміґрації опинився в Дітройті, де включився у громадську і виховну працю у таких організаціях, як ОДВУ, Карпатські Січовики, Пласт, Літературно-Мистецький Клюб, УАКРада та інші, у яких займав провідні становища. Близько співпрацював з українським відділом у Гарварді, якому подарував майже усю свою бібліотеку. Крім того працював професійно як письменник і редактор різних журналів, одним з яких був журнал „Снятин". Він писав численні наукові праці та був автором багатьох статтей і дописів, які друкувалися у різній пресі. Мимо перевантаження громадською і письменницькою працею, М. Бажанський завжди гордився містом його дитинства і юних років — Снятином. Снятинові і Покуттю він присвятив багато своєї письменницько-документальної праці.

Щоби виявити свою вдячність визначному синові Покуття, у місті Снятин відбулося декілька присвячених М. Бажанському подій. Усі вони у великій мірі сталися завдяки у насемперед, стaранням директора Снятинської гімназії Юліяна Радевича. 1-го грудня 1993 року ім'ям Михайла Бажанського названо бібліотеку української гімназії у Снятині. У серпні 1994 року міська Рада Снятина іменем Михайла Бажанського назвала вулицю „Прикордонну". Ще у 1994 році він став почесним громадянином Снятина. У квітні ц. р. Рада міста Снятина вирішила поставити у центрі міста пам'ятник-бюст Михайлові Бажанському. 7-го липня цього року відбулося урочисте посвячення наріжного каменя під цей пам'ятник, який у недовгому часі буде споруджений.

Усі, які знали покійного, є горді за так високе вшанування його пам'яти і вдячні містові Снятин за так гарний тривкий вияв пошани для особи Михайла Бажанського.

Зенон Василькевич

Наша мати

(В десяту річницю відходу у вічність св. п. Марії Любомири Кузьмович-Головінської).

З волі Всевишнього, 26-го жовтня 1986 року відійшла у вічність Блаженної пам'яті Марія Головінська, дружина отця митрата Василя Головінського, наша найдорожча мама, бабуня і прабабуня. Пишучи ці рядки, перед нашою увагою немовби стоїть усміхнена, спокійна, любяча, а часом заклопотана постать матері, котра завжди журилася нашою долею — чи нам було два чи п'ятдесят два роки.

Її життя довгі роки було пов'язане із відпустовою місцевістю Зарваницею, де від 1926 до 1944 років вона ділила долю і недолю із своїм мужем, парохом Зарваниці. Це був час жорстокої пацифікації села і нашого батька польськими уланами в 1930 році, про котру є опис у книжці „На вічну ганьбу Польщі", видану заходом Організації Українських Націоналістів.

Історія села Зарваниця тісно пов'язана з мартирологією нашої Церкви і нації. Згідно з переказами, один із монахів, котрий уцілів після зруйнування Києва ханом Батиєм, осів у лісі над рікою Стрипою і там у своїй келії почав почитати ікону Пречистої Діви Марії. В часі турецьких набігів на Україну (1683–1704) Зарваниця була знищена, церква і монастир спалені. В новіші часи, 1940 року більшовики зліквідували монастир отців Студитів в Зарваниці, але в час війни монахи знову повернулися і відбудували монастирські приміщення та церкву. У 1944 році більшовики знищили монастирську церкву і частину села. У 1960 році вони динамітом підірвали капличку і засипали джерело *з чудотворною водою.*

Буревії різних часів нищили зарваницькі святині, але вони знову відроджувалися, кличучи до себе людей на молитву. Новітнє відродження Зарваниці почалося 1988 року, в тисячоліття Хрищення України. В тому році єпископ Української Церкви в Катакомбах Василик відправив у лісі біля зруйнованої каплички Службу Божу. У ній взяли участь тисячі прочан. У 1991 році капличка була відбудована і джерело очищене. В тому самому році монахи Студити розпочали будову монастирського комплексу з підземною церквою Воскресіння Христового і надземною — Всіх Святих України.

1939–1944 роки, це час першої і другої окупації Західньої України більшовиками, Друга світова війна, жорстокості партизанки Ковпака і боротьби ОУН та УПА в Підгаєччині. Усі ті події знайшли своє відображення в письменницькій творчості Марії Кузьмович-Головінської. Від 1933 до 1977 років появилися такі твори Марії Кузьмович-Головінської: „Вітрениця" (1933), „Вівчар" (1935), „Сефта" (1939), „Чічка" (1954), „Горбатенька" (1958), „Марія" (1962), „Попудник" (1965), „Осінне листя" (1966), „Зарваниця" (1973), „Чужиною" (1977). Окрім тут вичислених творів написала драматичні картини „Матуся" і „Листопад". „Матусю" ставили в таборі біженців в Ляндеку, Австрія. У травні 1994 р. ставили п'єсу „Попудник" у Червонограді в Україні.

Наша мати була багато років головою Марійської Дружини ім. Матері Божої Зарваницької при церкві Христа Царя в Філядельфії, членом Наукового Товариства ім. Шевченка та членом 48-го відділу Союзу Українок ім. Ольги Кобилянської.

Відомий український літературний критик Олександер Мох так писав про творчість Марії Кузьмович-Головінської: „Коли читати „Зарваницю" Марії Кузьмович-Головінської, оті „стилізовані спомини" (авторка назвала їх „Листки споминів"), то саме в тих листках стрічаємося з такою незвичайно звичною річчю, як проста правда... Спомини жінки священика з такого релігійно важливого місця як Зарваниця! Добре віддана атмосфера тодішнього життя цього відпустового місця до війни і серед неї. Дії УПА, поляків (пацифікація), більшовиків. Страшні й погідні переживання, незвичайні появи: чудесні оздоровлення".

„Портрет" Марії Кузьмович-Головінської починається з 1914 року. В ньому прекрасно описані події з Першої світової війни, котрі переживало село Лавочне, де тоді батько Марії Кузьмович був деканом. Ось такі два короткі виїмки: „...Гори вкриті пухнастим снігом. А по горах смереки зелені ніби хвилювались — шуміли. У шинелях сірих, у чоботах, намащених дьогтем, вусаті вояки колядували на приходстві зі щирої душі. Згадували свої родини, залишені в Росії, а їхні очі ставали вологими, обличчя добродушними. Хоч у шинелях російського війська — не відчувалося, що вони чужі. Це були душі того самого народу, прикуті кнутом неволі. Вони були з-над Дніпра. З Рождеством Христа вони випростовувались і шукали своїх, шукали тепла". На іншому місці читаємо: „Приходять і інші частини, а з ними більше Українських Січових Стрільців. Штаб УСС-ів очолює отаман Гриць Коссак. Це переважно товариші з університетських студій Клима. Між ними й брати Дідушки, Коновалець, Горук, Трух та інші.".

П'ять років перед проголошенням незалежности України перестало битися серце нашої матері, котра безмежно почитала Зарваницьку Матір Божу і щиро любила наш край. Нехай цей короткий спомин заступить китицю квітів у десяту річницю її болючої смерти.

Діти

П. Лісний — спеціяліст у справах охорони

Павло Лісний з Атко, Н. Дж., недавно приєднався до знаменитої групи охорони професіоналів і отримав признання як професійний охоронець — Certified Protection Professional.

Понад 3,300 досвідчених практичних охоронців по всьому світі були нагороджені вірчими грамотами СПП, що свідчить про кожного індивідуально як здібного керувати з досвідом безпеки і з академічним знанням.

Павло здобув признання по тяжких трудах, мужності, спеціяльних іспитах і точних перевірках досвіду необхідного навчання. Після дворічних студій він перейшов з відзначенням іспити. Свою кар'єру почав в американській армії як перекладач з російської мови в Берліні, Німеччина.

Він працював при охороні переїзду поїздами американського персоналу через совєтський сектор у Східній Німеччині. Пізніше пробув 11 літ в охороні касино в Атлантик Сиți, Н. Дж., також був там на становищі директора охорони Касино Сенд готелю.

Сьогодні працює у фірмі Локінґ системс. Він — колишній директор безпеки і посадник Вотерфорду, Н. Дж.

Н. Н.

ВЕРХОВНИЙ СУД НІМЕЧЧИНИ минулого вівтірка, 12-го листопада, вирішив, що колишні державні службовці вищої ранґи у Східній Німеччині повинні почати відбувати свій присуд ув'язнення за вбивства під час холодної війни пов'язані з берлінським муром. Федеральний конституційний суд підтримав рішення нижчого суду з 1993 року проти трьох колишніх членів Ради крайової безпеки Східньої Німеччини, які були відповідальними за важкі укріплення і наказ стріляти щоб вбивати. Суд вирішив, що Гайнц Кесслєр, колишній міністер оборони Східньої Німеччини, його заступник Фріц Стрелєц і шеф реґіональної Комуністичної партії в Шуль Ганс Альбрехт мусять таки починати відбуття свого присуду

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Організації Об'єднаних Націй повідомили, що Канада зголосилася , бути провідником міжнародного озброєного військового загону до східнього Заїру, щоб доставити харчі та лікарську допомогу для понад, мільйона осіб, що стали ізгоями через воєнні заколоти. Одначе покищо пропозиція Канади затримана, бо ЗСА гальмують потрібне рішення Ради безпеки ООН. Америка твердить, що така експедиція у невідоме може закінчитися трагічно і поки не буде точного пляну і конкретних зобов'язань інших країн вона й надалі буде проти цього.

ЗДАЮЧИ СОБІ СПРАВУ з існуючої політичної дійсности президент Билл Клінтон починає давати познаки зміни своєї думки щодо справи конституційної поправки про збалянсовання державного бюджету. Минулого року ця справа перепала одним голосом в Сенаті після того, як Президент особисто вів сильну кампанію проти такого рішення. Одначе тепер, коли республіканці в Сенаті збагатилися двома додатковими голосами завдяки минулотижневим виборам і матимуть достатню кількість голосів щоб вирішити це питання Президент, як виглядає, починає міняти думку в цій справі. Аналітики все ж таки уважають, що це його поновне залицяння до республіканського Конґресу покищо немає бажаних наслідків. Провідники республіканського Конґресу сенатор Трент Лотт і спікер Палати Репрезентантів Нют Гінґріч зовсім ясно кажуть, що не спішаться вирішувати обіцяні під час виборів Б. Клінтоном справи державного бюджету, перегляду законів про фінансування виборчих кампаній та створення окремої комісії для праці над далекосяжною розв'язкою медичного забезпечення Медікер.